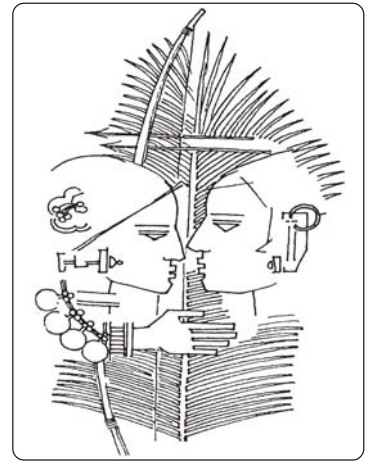

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం

ఈ రాజ్యం మీదేనండి

అటవీ హక్కుల చట్టంలో మిరాశీ హక్కులు గుర్తించాలి

చెంచుగిరిజన మరియు ఇతర పరంపరాగత అటవీ నివాసితుల (అటవీహక్కుల గుర్తింపు చట్టము 2008 (2/2007)

అధ్యాయము ... 4

అటవీ హక్కులు దఖలు పరచు విధానము :

6(1) ఈ చట్టమునకు లోబడి గ్రామ సభ పరిధిలో ఉన్న చెంచు వ్యక్తులకు లేదా వ్యక్తుల గుంపునకు ఇవ్వబడి అటవీ హక్కుల యొక్క విస్తృతిని స్వభావాన్ని నిర్ణయించే ప్రక్రియను ప్రారంభించే అధికారం గ్రామ సభకు గలదు. అట్టి హక్కుల వినియోగమునకై క్లెయిములు పొందుట నిర్ణయించుట మరియు వాటిని సరిచూచుట మరియు సిఫారసు చేసిన ప్రతిక్లెయిము ప్రాంతము యొక్క మ్యాపును తయారు చేసే రేఖా చిత్రమును రూపొందించుట ద్వారా పై పని ప్రారంభించబడును. గ్రామసభ ఆ మేరకు ఒక తీర్మానము ఆమోదించి దాని నకలు ప్రతిని సబ్ డివిజన్‌లో స్థాయి కమిటీకి పంపవలెను. ప్రతి చెంచు పెంట సరిహద్దుల మధ్య ప్రాంతాన్ని మిరాశీగా చెంచులు పిలుస్తారు. ఈ మిరాశీ పటాన్ని గీసి సామాజిక హక్కులుగా గుర్తించాలి.

నిబంధనలు

3. గ్రామసభ

(1) గ్రామ పంచాయితీ గ్రామ సభను నిర్వహించాలి. దాని మొదటి సమావేశములో కనీసం 10 మంది, ఎక్కువగా 15 మంది సభ్యులతో అటవీ హక్కుల కమిటీని ఎన్నుకోవాలి. అలాంటి వారిలో కనీసం 1/3 వంతు చెంచులకు చెందిన నామసభ్యులుగా ఉండాలి. ఆ సభ్యులలో కనీసం 1/3 వంతు చెంచు మహిళలకు అవకాశం కల్పించాలి.

4. గ్రామ సభ విధులు

- (1) గ్రామ సభ నిర్వహించవలసిన విధులు ఇలా ఉన్నాయి.
- (ఎ) అటవీ హక్కుల గూడెంలోని సంబంధించిన నిర్ధారిత పనిని అమలు చేయడం, వాటికి చెందిన క్లెయింలను స్వీకరించి విచారిండ్.
- (బి) కేంద్ర ప్రభుత్వ నిర్దిష్ట ఆదేశానుసారం, అటవీ హక్కు కోరేవారి జాబితాలను తయారుచేసి వారి పూర్తి వివరాలను, వారి క్లెయింలతో కూడిన రికార్డులను స్వీకరిస్తుంది.
- (సి) వ్యక్తులకు, సంబంధిత అధికారులకు తగినంత అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత అటవీ హక్కులపై అందిన క్లెయింలపై తీర్మానాలను ఆమోదించి వాటిని సబ్ డివిజన్‌లో స్థాయి కమిటీకి సమర్పిస్తుంది.
- (డి) చట్టంలోని సెక్షన్ 4(2)కు చెందిన క్లాజ్ (ఇ) కింద పునరావాస ప్యాకేజీలను పరిశీలించి తగిన తీర్మానాలను ఆమోదిస్తుంది, మరియు
- (ఇ) చట్టంలోని సెక్షన్ 5లోని అంశాలను అమలు చేయుట కొరకు వన్యప్రాణుల, అటవీ మరియు జీవనవైవిధ్యం పరిరక్షణకు కమిటీలను ఏర్పాటు చేస్తుంది.

13. అటవీ హక్కుల నిర్ధారణకై సాక్ష్యాధారాలు :

- (1) అటవీ హక్కులను గుర్తించుటకు, సంక్రమింపచేయుటకు కావలసిన సాక్ష్యాధారాలు
- ఎ. పబ్లిక్ డాక్యుమెంట్స్, రాజపత్రాలు, జనాభా లెక్కలు, సర్వే, సెటిల్మెంట్ నివేదికలు, మ్యాప్లు, ఉపగ్రహచిత్రాలు, వర్కింగ్ ప్లాన్స్, నిర్వాహక ప్రణాళికలు, సూక్ష్మ ప్రణాళికలు, అటవీ విచారణ నివేదికలు, ఇతర అటవీ రికార్డులు, అన్ని రకాల అటవీ చట్టాలు, పట్టాలు/లీజులు, కమిటీ నివేదికలు, ప్రభుత్వం కమిషన్లు, కమిటీల నివేదికలు, ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు, ప్రకటన పత్రాలు (నోటిఫికేషన్), సర్క్యులర్స్, తీర్మానము మొదలగు ప్రభుత్వరికార్డులు.
- బి. ఓటరు గుర్తింపు కార్డు, రేషను కార్డు, పాస్ పోర్టు, ఇంటి పన్ను చెల్లింపు రసీదులు, స్థానిక ధృవీకరణ పత్రాలు వంటి ప్రభుత్వ ఆమోదితదస్తావేజులు (డాక్యుమెంట్స్).

- సి. ఇల్లు గుడిసె మరియు చదును చేయుట, కట్టలు కట్టుట, చెక్‌డ్యాం వంటి భూ సంబంధిత రికార్డులు.
- డి. కోర్టు ఉత్తర్వులు మరియు తీర్పుల వంటి న్యాయ సంబంధిత రికార్డులు.
- ఇ. ఆంధ్రపాలజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా వంటి పేరు పొందిన సంస్థల పరిశోధన నివేదికలు, సాంప్రదాయకంగా అటవీ హక్కులు అనుభవిస్తున్నట్లు వివరించే పత్రాలు.
- జి. బావులు, సృశానవాటికలు, పవిత్ర స్థలాలు వంటి సాంప్రదాయబద్ధమైన ప్రాచీనకాలపు నిర్మాణాలు.
- హెచ్. పూర్వపు భూమి రికార్డులలో నమోదు కాబడిన వ్యక్తులనుండి వంశవృక్షము తయారు చేయుట లేక పూర్వకాలంనుండి అట్టి గ్రామ నివాసి అని గుర్తింపు.

సామూహిక అటవీహక్కుల ప్రాంతాలను ఎలా గుర్తించాలి

సామూహిక అటవీ హక్కులు అంటే ఏమిటి?

సామూహిక అటవీ హక్కులు అంటే చెంచువారు వారి తండ్రి, తాతల కాలం నుండి నివాసం ఉంటున్న గూడెం, పశువులు మేపే ప్రాంతము, వారు తేనె, బంక, గడ్డలు తీసుకువచ్చి అడవిలోని ప్రాంతము (భూములు) అలాగే వారి గుడిసెలు, దేవతలు కొలిచే ప్రాంతాలు, వారు చేపలు పట్టే చెరువులు, చెలమలు, వారి సమాధులు (గోరి) ఇవన్నీ చెంచువారికి చెందినవి. గూడెము వారందరికి వీటిపై హక్కు ఉంటుంది. ఇవి కాక వాటిపై ఇతర ప్రాంతాలు ఇంకా ఏమైన ఉన్నా కూడా చెంచు గూడెమునకు హక్కు ఉంటుంది.

వీటిని ఏవిధంగా బొమ్మ గీయాలి (మ్యాప్)

గూడెము వారందరికి ఒక గ్రామ సభ పెట్టాలి. అందులో గ్రామస్తులందరు వారి గూడెము చుట్టు ఉన్న చెరువులు, మందిరాలు, సమాధులు ఇంకా పైన చెప్పిన స్థలాలు ఎక్కడ ఉన్నాయో చర్చించుకోవాలి. ఆ తరువాత వాటిని ఒక పటం రూపంలో తయారు చేసుకోవాలి. ఊరిలో ఉన్న ముసలివారి సహాయం తీసుకోవాలి. ఎందుకంటే వారికి పాత విషయాలు తెలుసు కాబట్టి.

అధ్యాయం.... 2

అటవీ హక్కులు

ఎమ్. గిరిజనులు ఇతర సాంప్రదాయక అటవీ వాసులకు అసందర్భంగా నిర్వాసితులు కాబడ్డ విషయంలో లేదా 2005 డిసెంబరు 13వ తేదికి పూర్వము పునరావాసము కొరకు వారి న్యాయపరమైన హక్కులను పొందకుండా చేస్తూ ఏ విధమైన అటవీభూమి నుండి తొలగించినప్పుడు ప్రత్యామ్నాయ భూమి సహా తిరిగి పునరావాసం పొందే హక్కు. అధ్యాయం 3 ప్రకారం అభయారణ్యంలోని వన్యప్రాణుల ముఖ్య నివాసం నుండి పులులు తిరుగు ప్రాంతం నుండి గిరిజనులను తొలగించే ముందుగా హక్కుల నమోదు పూర్తి చేయాలి. పునరావాస ప్రణాళికను గ్రామసభ ఆమోదించాలి. నల్లమల టైగర్ రిజర్వులో కోర్ ఏరియాలో 68 గ్రామాలు, కోర్ బయట 104 గ్రామాలు ఉన్నాయి. చెంచుల అనుమతి లేనిదే ఎవరు కూడా గూడెం ఖాళి చేయించవద్దు.

ఇ. ఆదిమ గిరిజన చెంచుల హక్కుల నమోదు శ్రద్ధగా చేపట్టాలని సూచించింది.

చెంచుల హక్కులకు సాక్ష్యాలు

- ★ 1869లో అటవీశాఖ, యాత్రికులకు ఇచ్చిన నివాసం, సౌకర్యాలు, చెంచులకిచ్చిన హక్కులు, గ్రామసరిహద్దులు వివరంగా పేర్కొంది.
- ★ 1885లో 'ఎ మాన్యువల్ ఆఫ్ ది కర్నూలు డిస్ట్రిక్ట్ ఇన్ ది ప్రెసిడెన్సీ ఆఫ్ మద్రాస్' గజెటీర్‌లో నల్లమలలో చెంచుల జీవితం ప్రదేశాలను గూర్చి వివరంగా పేర్కొన్నారు.
- ★ 1961 జనాభా లెక్కల సందర్భంగా సెన్సస్ ఆఫ్ ఇండియా బైరెక్లాటిగూడెం మీద ఒక రిపోర్టు తయారు చేసింది.

- ★ 1942లో నాటి ప్రభుత్వం మహబూబ్ నగర్ జిల్లా అమరాబాద్ ప్రాంతంలో లక్ష ఎకరాల భూమిని చెంచు రిజర్వుగా ప్రకటించింది.
- ★ 1931లో అప్పటి మద్రాస్ ప్రభుత్వం ప్రతి చెంచుపెంటకు సాగుభూమిని కేటాయించింది.
- ★ 1943లో హేమెండార్బ్ అనే మానవ శాస్త్రవేత్త చెంచుల మిరాశీ హక్కులను “ది చెంచూస్ ఆఫ్ హైదరాబాద్” అనే పుస్తకంలో వివరించారు.
- ★ 1982లో వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయంలో (తిరుపతి) మానవ శాస్త్రవేత్త వి. గంగాధర్, అహమ్మదాబాద్ లోని ఇండియన్ ఇనిస్టిట్యూట్ ఆఫ్ మేనేజ్మెంటుకు చెందిన అనిల్ గుప్తా చెంచుల అటవీ యాజమాన్యం పద్ధతులను గ్రంథస్థం చేశారు.
- ★ 1990 లో భామిక్ అనే మానవశాస్త్రవేత్త చెంచులమిరాశీ హక్కుల మీద “ది చెంచూస్” అనే పుస్తకంలో వివరించారు.
- ★ 1989 నాటి కర్నూలు, ప్రకాశం జిల్లాల రెవిన్యూ యంత్రాంగం ఫారెస్ట్ ఎన్ క్లోజర్ లలోగల చెంచు భూములను సర్వే చేసి మ్యాప్ లను, రికార్డులను తయారు చేసింది.
- ★ ఈ ఆధారాలు, భూమిమీద రుజువుల ప్రకారం చెంచుల అటవీ హక్కుల నమోదు శ్రద్ధగా చేపట్టాలి. పూర్తి చేయాలి.

అటవీ హక్కులు గుర్తించే విధానం

1. రిజర్వ్ సరిహద్దుల దిమ్మలు నేలమీద సరిగాలేవు. అందువల్ల ఊరిసరిహద్దులతో పటం గీస్తే - దానిమీద అటవీశాఖవాళ్ళు రిజర్వ్ సరిహద్దులు గుర్తించుతారు. రిజర్వ్ అడవిలో మాత్రమే అటవీహక్కుల గుర్తింపు చట్టం వర్తిస్తుంది.
2. ఎదో ఒకనాడు గిరిజనుల అధీనంలో భూమిఉండి - తరువాత అందులో అటవీశాఖ వాళ్ళు ప్లాంటేషన్ వేసుకున్నా, ఇతర కారణాలవల్ల ఆ భూమి గిరిజనులు వదిలివెళ్ళినా, భూమిమీదగల రుజువులు, ఇతర ఆధారాలు, వదిలిపెట్టడానికి కారణాలు గ్రామసభ తీర్మానంతో సబ్ డివిజనల్ లెవెల్ కమిటీకి పంపించాలి. ఈ సాక్ష్యాలను అటవీశాఖ తిరస్కరిస్తే సబ్ డివిజనల్ కమిటీ తగిన నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు. సబ్ డివిజనల్ లెవెల్ కమిటీలో అటవీఅధికారి ఒక సభ్యుడు మాత్రమే. సబ్ డివిజనల్ లెవెల్ కమిటీ నిర్ణయం మీద 60రోజులలో జిల్లాకమిటీకి అప్పీల్ చేయవచ్చు. అటవీశాఖ రిమార్కులే తుదినిర్ణయంగా భావించరాదు. కమిటీదే తుదినిర్ణయం.
3. అటవీశాఖ ఎన్ క్లోజర్ లో చెంచులకిచ్చిన భూములను ప్రకాశం, కర్నూలు జిల్లాకలెక్టర్లు సర్వే చేయించి రికార్డ్ తయారుచేశారు. ఆ మేరకు రెవిన్యూశాఖ పట్టాలివ్వాలి. ఈ విషయంలో తగిన సూచనలకోసం ఉన్నతాధికారులను సంప్రదించాలి.
4. ఎనిమిది దిక్కుల సరిహద్దులతో పెంటల పటంగీయాలి. వీలైనన్ని స్థలాలపేర్లు, వాటిని చెంచులు ఏ విధంగా వాడుకుంటారు వ్రాయాలి. (దారులు, దేవతలు, సృశానాలు, నీటివనరులు, చారిత్రక ప్రదేశాలు, నసాబుస్థలం, రచ్చబండ వగైరా)
5. చెంచులు బంకచెట్లు స్వతంగా తీసుకుంటున్నచోట వారి పేరుతో వ్యక్తిగత హక్కుకింద నమోదు చేయాలి.
6. మిరాశీ హక్కును గుర్తించాలి. మిరాశీదారు ధర్మకర్త మాత్రమే. మిరాశీ వ్యక్తిగత హక్కుకాదు. గ్రామంలో అటవీ వనరులు, భూముల తగవులను తరతరాలుగా అన్ని విషయాలు సరిహద్దులు తెలిసిన పెద్దల నాయకత్వంలో చెంచులు పరిష్కరించుకుంటారు కాబట్టి ఆ వ్యవస్థను గౌరవించాలి.
7. అటవీశాఖ తిరస్కరించిన క్లెయింట్లకు వారి అభ్యంతరాలకు సమాధానం ఇస్తూ, కొత్త సాక్ష్యాలు నమోదు చేస్తూ మరల సబ్ డివిజనల్ లెవెల్ కమిటీకి దాఖలు చేయాలి.
8. గ్రామసరిహద్దుల మధ్యలో వన్యప్రాణులు తిరిగే చోట్లు, అరుదైనచెట్లు, మందుమొక్కలుగల చోట్లను చారిత్రక ప్రదేశాలను గుర్తించాలి. వాటిని కాపాడుకుని అభివృద్ధి చేసుకునే హక్కు గ్రామసభకు వస్తుంది. అందుకోసం నిధులను కూడా ప్రభుత్వం మంజూరు చేస్తుంది. వీటిమీద ఆదాయం పంచాయతీలకే దక్కుతుంది.
9. ఇచ్చిన పట్టాలలో పేర్కొన విస్తీర్ణం నేలమీద సరిగాఉందా, పట్టా నెంబర్ కచోట, భూమి ఒకచోట ఉందా తనిఖీ చేయాలి. జి.పి.య.స్. పరికరాన్ని ఆసామి చేతుల్లో పెట్టి అందరిముందూ అతని పొలం సరిహద్దులమీద నడిపించాలి. అప్పుడు

అన్ని వివరాలు సరిగా ఉంటాయి. సోషల్ మొబిలైజర్ ఈ పరికరం పట్టుకుని తాను తిరగకూడదు.

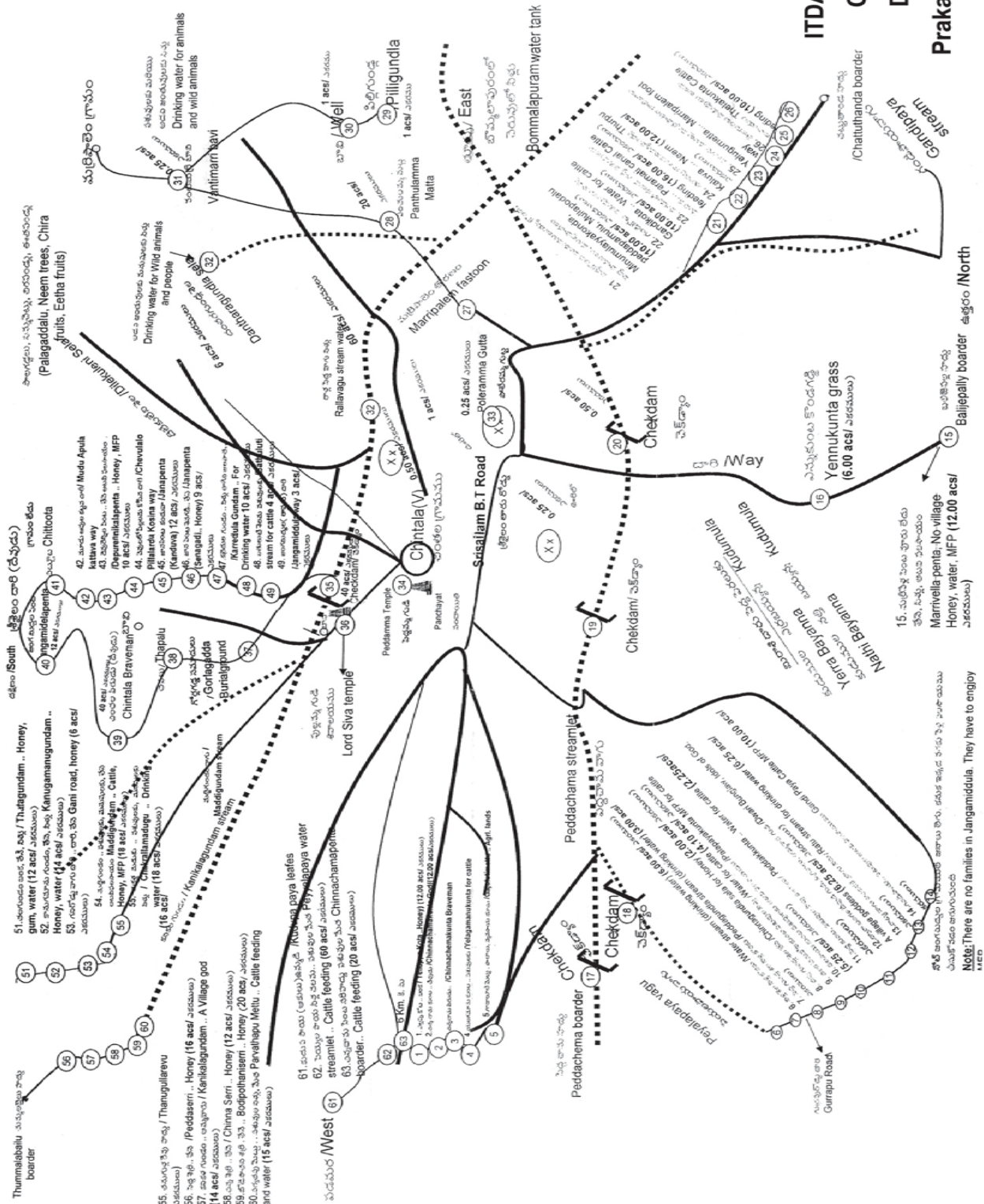
10. కర్నూలుజిల్లా మాన్యుయల్ (1880) దగ్గరనుండి ఎన్నో సాక్ష్యాధారాలు చెంచులమీద ఉన్నాయి. అవసరమైతే గిరిజన సాంస్కృతిక పరిశోధన సంస్థలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలను ఈ సాక్ష్యాల కోసం అడగాలిగాని ఏక పక్షంగా కమిటీ/ప్రభుత్వం అటవీహక్కుల తిరస్కరించడంగాని, నిర్లక్ష్యం చేయడంగాని తగదు.
11. అభివృద్ధికోసం వివిధశాఖలు అనుమతి సంపాదించే అవకాశం ఈ చట్టంలో ఉంది. కొత్తగా గిరిజనుల స్వంత/ఉమ్మడి ప్రయోజనాల కోసం అటవీభూమిని కేటాయించే అవకాశం చట్టంలో లేదు. తమవాడుకలో ఉన్న ప్రదేశాన్ని నమోదు చేయకపోతే, ఇక దానికి హక్కు శాశ్వతంగా రాదు. రికార్డులలో లేదని అటవీశాఖవారు ముందుముందు అడ్డుకుంటారు. అప్పుడే చింతలలో కొంతమందికి పట్టాలు రాలేదని సాగుచేసుకోకుండా అటవీశాఖ అడ్డుకుంటోంది.

- (2) అటవీ సంరక్షణ చట్టం, 1980లో ఏమి ఉన్నప్పటికీని, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ క్రింది ప్రయోజనముల కొరకు అటవీ భూమి కేటాయించవచ్చు. అవి ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలో ఉండాలి. అందుకొరకు ఒక హెక్టారుకు 75 చెట్లకు మించి తొలగించరాదు. ఆ ప్రయోజనాలేమనగా:

- ఎ. బడి
- బి. ఆసుపత్రి
- సి. అంగన్వాడీ
- డి. చౌకదుకాణం
- ఇ. విద్యుత్తు మరియు టెలిఫోన్ లైన్లు
- ఎఫ్. చెరువులు మరియు నీటి పైపులు వేయుటకు
- జి. తాగు నీటి సరఫరా మరియు నీటి పైపులు వేయుటకు
- హెచ్. నీటిని లేక వర్షపు నీటిని నిల్వ చేసే కట్టడాలు
- ఐ. సాంప్రదాయేతర ఇంధన వనరులు
- జె. చిన్న నీటి పారుదల కాలువలు
- కె. నైపుణ్యం పెంపు, వృత్తి సంబంధ శిక్షణా కేంద్రాలు
- ఎల్. రోడ్లు మరియు
- ఎమ్. సామాజిక కేంద్రాలు

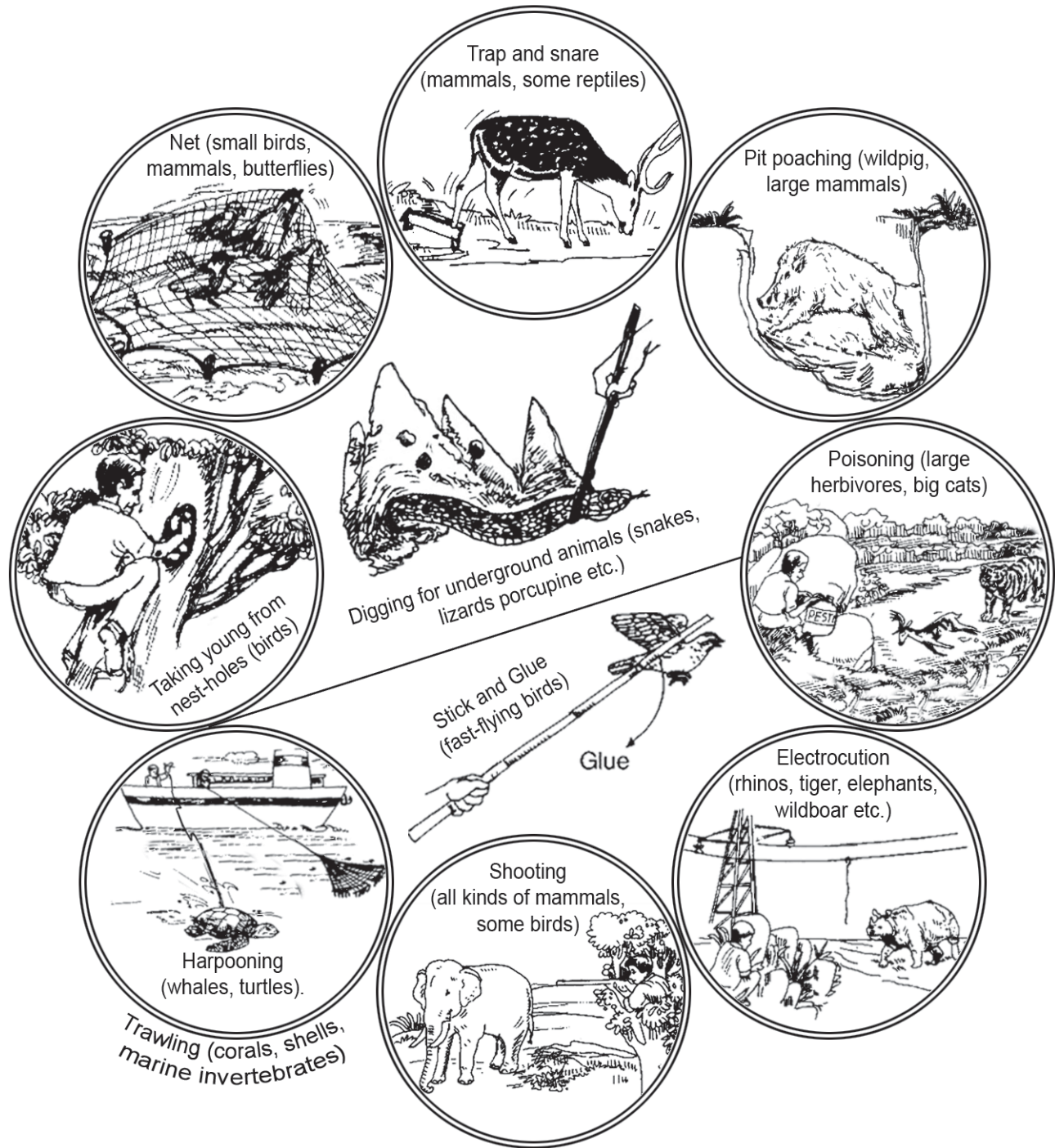
ఐ.టి.డి.ఎ. - శ్రీశైలం

ఉప్పుడి వనరులమీద తీసుకున్న కొలతలు ఇవ్వకద్దు. అది సాఫ్టు కాదు. దరఖాస్తులో ఆయా రకాల వనరులను స్థలం పేర్లు ఇచ్చి చెబు. శక్తి తయారు చేయించిన ఈ పటంలో చిహ్నించిన వారు తరువాత కొలతలు జోడించరు. ఈ భూమిమీద తీసుకున్న అడుగుతున్నట్లు అటవీశాఖ అనుమతించింది. గిరిజనులు సొంత పట్టణకాసం పట్టుపడుతూ, ఉప్పుడి స్థలాలమీద తీసుకున్న సంగతి పట్టించుకోవడంలేదు.

అటవీ హక్కుల చట్టం ప్రకారం వేట నిషేధం

399

గిరిజనుల శక్తియుక్తుల గుర్తింపు-ఉదాహరణలు NURTURING THE GENIOUS OF TRIBE

Wild Life Conservation

1900 - 4,000 'Campfire' Elephant population in Zimbabwe

1980 - 46,000

1990 - 64,000 Includes 10,000 in Communal Lands

ఆఫ్రికాఖండంలోని జింబాబ్వేదేశంలో కాంప్ ఫైర్ (నెగడు బస) అనే ఏనుగుల అభయారణ్యం అక్కడ తెగల రక్షణలో అభివృద్ధి చెందుతున్నది. ఏనుగుల పెంపకం, అమ్మకం, దంతాలవ్యాపారం, పర్యాటకరంగాన్ని అక్కడి ఆదివాసులే నిర్వహిస్తున్నారు.

1. Readers in Mother tongue

మాతృభాషలో గిరిజనులకు విద్యాబోధన

2. Museums మ్యూజియంలు

3. Calender కాలెండర్

4. Knowledge Complex విజ్ఞానకేంద్రాలు

Patent Rights to the Local Tribe in Kerala

Medicinal plant knowledge of the Kani tribe in Kerala, has yielded the herbal drug called Jeevani, the commercial returns of which are part of a benefit sharing arrangement between the Kanis and the Tropical Botanical Garden Research Institute (TBGRI).

కేరళలో కాని తెగ వారికి తెలిసిన 'ఆరోగ్యపాచా' మొక్కలతో శాస్త్రజ్ఞులు 'జీవని' అనే బలవర్ధక ఔషధం తయారుచేసి, ఆ ఔషధం అమ్మకంలో ఆ తెగకు వాటా ఇస్తున్నారు.

Cooperative of Snake catchers in Chennai.

చెన్నైలో పాములు పట్టుకునే ఇరుల తెగవారు ఒక సహకార సంఘంగా ఏర్పడి పాములబిషం పిండి అమ్ముతున్నారు.

Community Involvement in Bio-diversity documentation in Coast Rica

ఫసిఫిక్ సముద్రంలోగల కోస్టారికా ద్వీపంలో జీవ వైవిధ్యం గ్రంథస్థం చేయడానికి, మెర్క్ అనే మందుల కంపెనీ నిధులు సమకూర్చింది. పాఠశాలచదువుగల యువకులకు శిక్షణనిచ్చి ఆ దేశప్రభుత్వం ఈ కార్యక్రమం నిర్వహించింది.

Peace and Good Governance

గిరిజనుల సాధికారిత్వకు చట్టంలోగల అవకాశాలు

1. PESA (Panchayat Raj Extended to Scheduled Areas). పంచాయతీరాజ్ చట్టం
2. Recognition of Forest Rights Act. అటవీహక్కుల గుర్తింపు చట్టం.
3. Biological Diversity Act 2002 (Bio-Diversity Reserves). జీవవైవిధ్య రక్షణ చట్టం.

Eco Toursim - Treking to Annapurna in Nepal is Organized by Sherpas

నేపాల్‌లోని ఎవరెస్ట్ పర్వతం, ఇతర శిఖరాల చుట్టూ పర్యాటక పరిశ్రమను అక్కడి షెర్పాతెగ వారే చూసుకుంటున్నారు.

Many tribal youth are successfully participating in archery, dance, music, painting etc., competitions.

ఎంతోమంది గిరిజన యువకులు విలువిద్య పోటీలలో కళాప్రదర్శనలలో రాణిస్తున్నారు.

అటవీ హక్కుల గుర్తింపు చట్టం - 2006 Recognition of Forest Rights Act, 2006

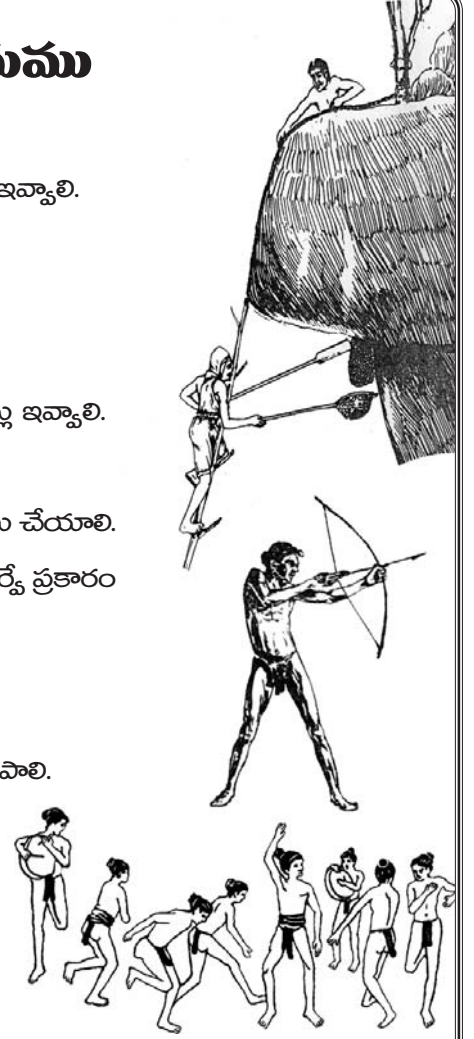

మరియు అనుభవంలో ఉన్న పోడు భూములు, చీపురు భూములు, గ్రామస్థులు వాడుకుంటున్న నీటి వనరులు, చేవడి బసలు, మొగనాలి మెట్టలు, మొగలి పొదలు, పేకబెత్తం, అటవీ ఫలసాయం, దారులు మొదలైన వాటన్నింటి మీద మీకు, మీ గ్రామానికి శాశ్వత అనుభవహక్కు వస్తుంది
And Rights on Podu Lands, Tanks and Other minor water bodies, roads

అటవీ హక్కుల చట్టం - గిరిజనులకు వరం
Recognition of Forest Rights - Boon to Tribes

శక్తి చెంచు సాధికారిత కార్యక్రమము

1. చెంచు భూములజాబితా గూడెంవారిగా ప్రకటించాలి.
ఉపాధిపతులు వారి పొలాలలో చేపట్టాలి. అందరికీ జాబు కార్డులు ఇవ్వాలి.
2. అటవీ హక్కుల గుర్తింపులో మిరాశిలు గుర్తించాలి.
3. మట్టిలను జీవవైవిధ్య స్థావరాలుగా గుర్తించాలి.
4. అడవిలో చెరువులన్నీ చెంచులవే.
5. చెంచుకుటుంబాలకు అంత్యోదయ కార్డులు, అర్జులందరికీ పించన్లు ఇవ్వాలి.
6. అటవీహక్కుల గుర్తింపు త్వరగా పూర్తిచేయాలి.
7. పెండింగ్లో ఉన్న ధరఖాస్తులు కావలసిన వివరాలతో మళ్ళి మళ్ళి దాఖలు చేయాలి.
8. కర్నూలు, ప్రకాశం జిల్లాల్లోని ఫారెస్ట్ ఎంక్లోజర్స్లో చెంచుభూముల సర్వే ప్రకారం పట్టాలివ్వాలి.
చెంచుభూములను ఆక్రమించిన వారిని తొలగించాలి.
ఆ గూడెంలను రెవిన్యూ గ్రామాలుగా ప్రకటించాలి.
9. అప్లాపూర్ను పంచాయితీ చేయాలి. అమరాబాద్ మండలంలో కలపాలి.
10. చింతల కేంద్రంగా చెంచు పంచాయితీ ఏర్పాటు చేయాలి.
11. అడవి వదిలిరావద్దు - రోడ్డుమీద అడుక్కుతినటూ బతకద్దు.
12. కోడెలను మష్టండి, ఎద్దులుగా వాడుకోండి.

నల్లమలలో శక్తి

- 1999లో గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థ ద్వారా హ్యాండ్ పంపుల మరమ్మత్తులో చెంచు యువకులకు శిక్షణ.
- 2000లో ప్రకాశం జిల్లాలో చెంచులను పంచాయితీ ఎన్నికల్లో ఓటర్లుగా మొదటిసారిగా నమోదు.
- 2002లో అక్రమ నిర్బంధంలోగల అప్లాపూర్ తోకల మల్లయ్య హెబియస్ కార్పస్ పిటీషన్ ద్వారా విడుదల.
- 2003లో గిరిజనేతరులు ఆక్రమణలోగల రుషుల చెరువు చెంచుల స్వాధీనం.
- 2003లో అప్లాపూర్ను రెవిన్యూ గ్రామంగా ప్రకటించడానికి కోర్టు ఉత్తర్వులు.
- 2003లో తమ జీవన విధానాలపై చెంచు యువకుల చేత నల్లమల చెంచు ప్రపంచం రాయించడం.
- 2007లో శాస్త్ర సాంకేతిక శాఖ, వరల్డ్ లైఫ్ ఫండ్ (WWF) ద్వారా చెంచుల సుస్థిర అభివృద్ధి.
- 2010లో గిరిజన అభివృద్ధి సంస్థ ద్వారా ఉమ్మడి అటవీ హక్కుల గుర్తింపులో శిక్షణ.
- భూమి, అడవి, నీరు మీద హక్కు సాధించుకోవడానికి తోడ్పాటు.

నల్లనుల్లడవుల తెల్లనారేపాడ్డు
 అంటటాలకే సీనుపై అగ్గ కురిసిండు
 సందెపూట నందికొండ వడల్లోకొండ నాలుల్లో
 పల్లగాలికి ఒక్క మిరిసి నిమిరిండు అలసి నిమిరిండు

" నను గన్న నా తల్లి రాయలసీమ రతనాల సీమ
 తనునెల్ల తరుగని గనులున్న సీమ గిరులున్న సీమ "

...గోరటి వెంకన్న